

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSÉGYETEM ES A PEDAGÓGIAI FŐISKOLA LAPJA

II. évfolyam 12. szám

1954. június 15.

Ára 40 fillér

Egyetemeink feladatai a harmadik pártkongresszus után

Ezekben a napokban a pártsajtó hasábjain mindennaposak azok a cikkek, amelyek a kongresszus szavára feleletet adnak, a dolgozó nép feleletét. A Magyar Dolgozók Pártja III. kongresszusát egész dolgozó népünk nagy érdeklődéssel várta, bekövetkezése ennek megfelelően megmozgatta népünk legszélesebb rétegeit. Hosszú időn keresztül, előtte és utána talán méginkább, a kongresszus a fő beszédtema a dolgozók között. A kongresszusra készült fel dicső munkásoktól és a termelő-szövetkezetekben, valamint egyéni-leg dolgozó, a párthoz hű paraszt-ságunk. Napról-napra új, egyre szebb, nagyobb hőstetteket hajtottak végre a munka frontján és üdvözlötték ezzel a Magyar Dolgozók Pártja legjobbjainak tanácskozását, a pártkongresszust. Az értelmiségi munka sajátosságainál fogva, nem hozhat időzített és mérhető, feltűnést keltő eredményeket. A kongresszuson részt vett értelmiségiek sokszor érezték, mennyivel **nehezebb** a kutatás, az oktatás, általában az értelmiségi alkotó munka területén kidomborítani a tervfeletti, a **rendkívüli eredményeket**. Ez azonban nem jelent azt, hogy a jószándék hiányzik Egyetemünk és egyetemeink értelmiségéből arra, hogy megmutassa a dolgozó nép és nagy pártja iránti feltétlen ragaszkodását, a szocialista építés ügyével vállalt feltétlen szolidaritását. Egyetemi dolgozóink az elmúlt néhány év alatt rendkívüli méretű oktatási feladatokat oldottak meg, minden erejüket latba vetve. Búszkák vagyunk arra, hogy egyetemünk fejlődése **lépést tudott tartani** a szocialista építés reá kiszabott feladatainak ütemével. Konkrétan ez azt jelenti, hogy a Szegedi egyetemen a nagylétszámú hallgató-évfolyamok kiképzése nem okozott **nívó-csökkenést**. Sikertült áthidalnunk azokat a nehézségeket is, amelyek az oktatásmezőre a gyengébb előképzéssel rendelkező hallgatók szakmai képzésének kimunkálása terén hátráltak. **A Szegedi Egyetem dolgozói úgy érzik, hogy ezzel a teljesítménnyel köszöntötték a párt kongresszusát a legméltóbb módon.**

Az új szakasz a felsőoktatás **minőségének javítását** teszi legfontosabb feladatunkká. Pártunk III. kongresszusán a Központi Vezetőség beszámolójában Rákosi Máttyás elvtárs világosan megmondotta, hogy a júniusi kormányprogram, amely a párt alapos vizsgálódásának eredményeként született meg, megszünteti azokat az aránytalanságokat, amelyek az alsóbbfokú és a felsőfokú (érted egyetemi) oktatás fejlesztésének üteme között fennállottak. E beszédében Rákosi elvtárs azonban arra is kitért, hogy ez nem azt jelenti, mintha az egyetemeken elért eredményeink megszállás helyett az egyetemi feladatoknak a csökkentését tartanánk fontosnak. Más szóval: az általános iskola szükség-szerű és gyors fejlődése mellett egyáltalán **nem hanyagolja el pártunk és kormányunk az egyetemek ügyét sem**. Ez az a világos útmutatás, amelyet pártunk kongresszusa hosszú időre előre útravalóul adott nekünk, egyetemi dolgozóknak.

Egyetemünkön máris jelentős lépéseket tettünk előre **a hallgatók önállóbb tanulmányi tevékenysége irányában**; az is bizonyos azonban, hogy egyik napról a másikra épp olyan kevéssé lehet eddig kisse túlságosan elkényeztetett hallgatóinkat a felelősségteljes és önálló munkára ránevelnünk, mint ahogy a tanulás állandóságát, folyamatosságát sem sikerült csupán jelszavak hangoztatásával és az e tárgyakban összehívott ankétok és értekezletek sokaságával megvalósítanunk. **A nevelőmunka lassú építést jelent**, reális számvetést a jelen helyzet nehézségeivel, hallgatóságunk gyengéivel, tanszemélyzetünk módszertani és ideológiai fogyatékságaival. E tényezők figyelembevételével nem várható rohamtempóban bekövetkező fejlődés. Az azonban biztos, hogy egyetemi hallgatóságunk maga is **zömében szívesen**

fogadja, ha nagyobb önállósággal tanulhat és ezen a téren még tovább szabadtságot kell biztosítanunk neki. Az új tantervek egyik fontos feladata az volna, hogy tervgazdaságunk jelenlegi helyzetében az igényeket és a lehetőségeket felmérve, jól átgondolt, elmélyedt terv alapján folytassa egyetemi fiatalságunk szakmai képzését. Sajnos, a tantervek elkészítésére és megvitatására szánt idő **kevésnek bizonyult ahhoz**, hogy minden lényegesebb problémát meg lehessen vitatni, s hogy ezek mind teljes mértékben tisztázódjanak. Az »egyszakosság« és »kétszakosság« kérdése, az átképzés után jelenleg szaktárgyat tanító káderek hivatott és képzett szakkaderekkel történő pótlása sok vonatkozásban nehéz kérdéseket vet fel. A fontos az, hogy a júniusi kormányprogram eredményeképpen **felszabadult vitaszellelem** tovább terebélyesedjék. Vonatkozik ez az oktatás módszertani kérdéseire éppúgy, mint bizonyos káderekérdésekre, és a szakképzés típusaira. Egyetemünket érzékenyen érinti bizonyos képzéstípusok átmeneti szüneteltetése. Erre az időre azonban a Természettudományi Kar máris elvállalt egy új, nagy feladatot: az országos méretekben jelentkező súlyos gyógyszerhiány megszüntetése érdekében nagyobb létszámú gyógyszerészhallgató felvételét és kiképzését az alaptárgyakban.

Az új tanév felé azzal a gondolattal fordulunk, hogy oktatónévelő munkánkon belül az ok és okozat közti összefüggést még szorosabbra zárjuk, hallgatóságunkat a túlzottan adatszerű tudás helyett elsősorban a **tudományos összefüggések, törvények megértésére és megismerésére, valamint alkalmazására igyekeznünk ránevelni**.

Az egyetemi munkának az oktatással közel egyforma méretű és nagyjelentőségű feladatköre a **tu-**

dományos kutató-tevékenység és ezen túl a **tudományos káderek, az utánpótlás nevelésének feladata**.

Rákosi Máttyás elvtárs a Központi Vezetőség beszámolójában elmondotta, hogy a műszaki és természettudományok terén jelentős előrehaladást lát, külön kiemelte az Akadémia Műszaki és Kémiai Osztálya egyes bizottságainak tevékenységét. E pillanatban, amikor a tudományos munka országunkban jelentős százalékban egyetemi intézetekben folyik, nyugodtan állíthatjuk, hogy a Szegedi Tudományegyetem lényeges mértékben veszi ki részét az országépítés munkájának ebből a fajtájából. Nagy Imre elvtárs nemrég elmondott beszédében sportolóink nemzetközi sikereire hivatkozva tudósítónk figyelmét is felhívta a nemzetközi vetélkedés fontosságára. A szegedi egyetem tanárai közül sokan jelentős eredményekkel járultak hozzá mind a baráti Szovjetunióban és népi demokráciákban, mind a kapitalista országokban tudományos életünk elismeréséhez. Elég talán Hetényi Géza professzornak a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának meghívására tett tanulmányútjára, Riesz és Szőkefalvi professzorok Analízis-könyvének orosz nyelvű történeti lefordítására és több más professzorunk külföldi útjainak, előadásainak nem jelentéktelen nemzetközi visszhangjára emlékeztetnünk. Egyetemeink jelentős részt vállaltak az aspiránsképzésből is. Egymásután nyújtják be értékes disszertációikat fiatal kandidátusaink és nemsokára Tudományegyetemünk is színhelye lesz egy matematikai és egy kémiai disszertáció nyilvános vitájának, megvédésének. Mindezen biztató jelek azt igazolják, hogy pártunk kongresszusára egyetemeink értelmisége, dolgozói méltóképpen készültek fel, és utána annak útmu-

tatásai nyomán haladnak előre.

Nehézségeink is vannak ezen az úton. A Központi Vezetőség beszámolója megvilágította a kormány bérpolitikájának azt az alapelvét, amely szerint az életszínvonal emelésének útja az árcsökkentés, az árleszállítás; ennek feltétele a többtermelés és a jobb minőség termelése. Egyetemünknek jelentős feladata van e többtermelés előmozdításában éppúgy, mint a minőség javításában. Legyen az a vegyipar, vagy pedig a mezőgazdaság területén jelentkező termelési probléma, a **tudomány eszközeivel** sokat lehet és kell segíteni. Egyetemünk értelmiségi dolgozói általánosságban megfelelő életszínvonalon vannak, de aránytalannak érezzük **kisfizetési dolgozóink** fizetését, más intézményeknél, hasonló munkakörben dolgozó, jobban dotált káderek helyzetével szemben. A Tudományegyetemen különösen a laboránsok és a segédlaboránsok, továbbá a hivatalsegédek helyzete nehéz. Tisztában vagyunk azzal, hogy minden általános jellegű bérrendezésnek súlyos gazdasági kihatásai vannak, és éppen ezért pontosan fel kell mérni jóelőre azok horderejét és következményeit. Úgy érezzük azonban, hogy vannak **speciális** részletproblémák is, amelyek az ország gazdasági egészére nem hatnak ki, de amely diszparitások egyes szűkebb területeken a még jobb munka elvégzését hátráltatják.

Egyetemünk értelmisége szereti népet, hazáját, s annak vezető pártját. Lelkesedik a szocializmus építésének ügyéért és tevékenyen akar érte dolgozni. **A párt irányítása**, amelyet haladó értelmiségünk nagy többsége már korábban elfogadott és amelyet a jövőre nézve is elfogad, biztos támasza elmélyült oktatónévelő és tudományos tevékenységének. Azt kéri, jöjjön hozzá még közelebb a párt, **hallgassa meg véleményét, vitassa meg javaslatait**.

Fodor Gábor,
a Tudományegyetem rektora

A szegedi Pedagógiai Főiskola nagy ünnepe

A szegedi Pedagógiai Főiskola tanárai, hallgatói, a két gyakorló iskola nevelőivel és úttörőivel együtt lelkes összefogással heteken, hónapokon át tartó önzetlen, fáradhatatlan munkával, a kölcsönös elvi és gyakorlati segítségnyújtás gazdag lehetőségeit kihasználva készültek az idén első ízben megrendezésre kerülő főiskolai nap nagyszerű tervének sikeres megvalósítására. A szorgos előkészületek szinte az utolsó pillanatig folytak, amikor vasárnap délelőtt 11 órakor a Szegedi Nemzeti Színházban a főiskolai nap megnyitó ünnepségén fellebbent a függöny, a nézőteret zsúfolásig megtöltő közönség feszült figyelemmel és érdeklődéssel várta a hosszú munka gyümölcsének megérlelődését, az ünnepség sokatígérő, a főiskolai kultúrunka széles területeit felölelő műsorának megkezdését.

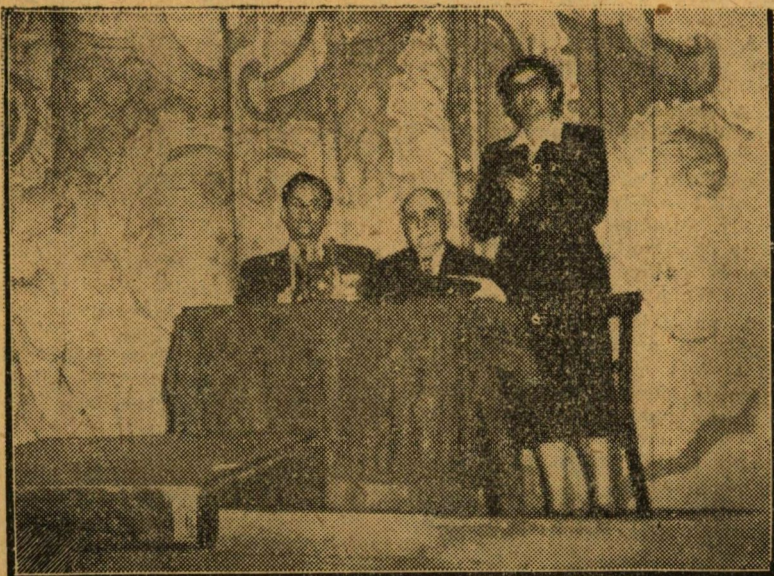
Sok-sok vendég érkezett az ország minden részéből. Eljött Jóbóru Magda oktatásügyi miniszterhelyettes, Csukás István, a minisztérium pedagógusképző Főosztályának vezetője, s megjelentek a párt-, állami szervek, az Egyetem, a testvér-főiskolák küldöttségei is.

Az egész ünnepség közönsége meleg szeretettel fogadta a magyar zeneművészet nagy büszkeségének, Kodály Zoltánnak megérkezését,

ki világhírű művének, a Psalmus Hungaricusnak a főiskolai nap keretében történő első szegedi bemutatójára személyesen is megjelent.

Lerner Károly, a Főiskola igazgatója megnyitó beszédében azokról a feladatokról szólt, amelyeket a párt és a kormány határozatai a Főiskola elé tűznek az általános iskolai tanárképzés színvonalának egyre magasabbra emelésére. A Főiskola hallgatóit sokoldalú, az egész nemzeti kultúra értékeit ismerő tanárokká akarja nevelni, ezért vált az idei tanévben rendszeresé a főiskola kultúrunkájának, s ezért rendezte meg e évben először a fő-

iskolai napot. A Főiskola tanárai és hallgatói lelkesen sorakoznak fel a párt és a kormány célkitűzései megvalósítására, s munkájukkal harcolnak békénk megvédéséért és megszilárdításáért. Befejezésül a Pedagógus Nap jelentőségéről emlékezett meg. Jóbóru Magda miniszterhelyettes meleg szavak kíséretében adta át a Főiskola kiváló tanárának, Csefkó Gyulának a kormány kitüntetését, a „Munka érdemrendet” 50 éves pedagógiai

Jóbóru Magda elvtársnő, miniszterhelyettes átadja Csefkó Gyula főiskolai tanárnak a kormány kitüntetését, „A Munka Érdemrendet”.

(Liebmann Béja felvétele. Fény. Sző.)

és tudományos munkásságának elismeréséül, melyből 24 évet a szegedi Pedagógiai Főiskolán töltött. Majd Lerner Károly igazgató a Főiskola 3000 forintos jutalmát adta át.

Már a műsor első számában megkapó kép tárult a nézők elé. A színpadon felsorakozó 260 tagú hatalmas kórus lelkes, magával ragadó énekkel zendítette meg **Liszt Ferenc: Magyar ünnepi dalát**, be-

énekkar-zenekar-táncok, mind per-gőbb ritmusokkal, mind pattogóbb tánclépésekkel emelkedik a hangulat egészen a csattanó befejezésig. A Főiskola táncsoportja első nagy-igényű feladatát Boldizsár Piroska főiskolai hallgató vezetésével gondos felkészüléssel, lelkes munkával igyekezett megoldani. **Juhász Gyula: Tavaszvárás és Egy munkásotthon homlokára** c. verseit Sebők Ilona főiskolai hallgató szavalta,

majd a Főiskola színjátszó együttesének bemutatkozása következett **Katona József: Bánk bán** c. drámájának részleteivel. A szereplők valamennyien színpadra érett alakítást nyújtottak. Az együttesből mégis kiemelkedett Somfai László keserű, lázadó magyarságú Peturbán alakítása és Bíró János Tiborcának megrázó hitelességű megelevenítése. A többi szerepekben bemutatkozó Turay Kálmán, Uborka Ferencné, Szabó Judit, Kovács Róbert, Surinya Antal és Csillik László is szép sikert arattak. Miklósy György, a Nemzeti Színház tagjának rendezői munkája nagy hozzájárulást tanúskodik. A Főiskola színjátszó együttesének megteremtése helyes kezdeményezés, már első bemutatkozásán is a várakozáson felüli szép eredmény-nyel szerepelt.

Bodai Eszter Radnóti Miklós: VII. eclógáját szavalta elő, majd a műsor első részének befejező száma, **Szeghy Endre**, a főiskola tanárának **Csodafurulya** c. műve következett. Az eredetileg énekes, zenés, táncos népi játéknak most csak zenei tolmácsolását hallhattuk. Szeghy Endre műve saját gyűjtésű szegedi és szeged-környéki népdalokat dolgozott fel. A dallamok elrendezése, a **Csodafurulya** című népmese zenei illusztrálását szolgálja, melyben egy szegény legény egy ajándékba kapott csodálatos furulyával, amelyre mindenkinek táncolnia kell, a falu kevély bíráját végkimerültségig megtáncoltatja, majd a falu népe fog vidám, önfeléd táncba. A zenekar bevezető hangjai izzó feszültséget teremtenek, majd a kórus a szegény ember keserű sorsáról énekel. De a csodafurulya hangja előzi a mult árnyait, egyre fokozódó jókedv árad szét, az utolsó tétel magával ragadó energiával, tomboló jókedvvel szólal meg. Szeghy Endre kiválóan komponált művét a kórus, lelkes, elragadó énekkel adta elő, bár a zenekarral való bizonytalan összedolgozás sokszor visszafogta a mű lendületét. A kórust és a szegedi Nemzeti Színház filharmónikus zenekarát Simon Albert kar-nagy vezényelte.

A műsor második részét méltón vezette be az I. sz. Gyakorló iskola úttörő énekkara **Kodály Zoltán** két gyermekkórusának előadásával. A „**Túrót eszik a cigány**” tréfás, játékos, veszekedő hangulata éppúgy, mint a „**Lengyel László**” a magyar történelem nagy sorskérdését, a magyar szabadságharcait idéző mélyen drámai cselekménye egyaránt megkapó erővel szólalt meg a kis énekesek ajkán. Garamszegi József kitűnő pedagógiai és művészi gyakorlattal vezeti kórusát, méltán szereztek már elismerést, hírnevet, szerte az országban.

A műsor kiemelkedő jelentőségű száma:

Kodály Zoltán drámai erejű műve, a magyar zenekultúra leghatalmasabb alkotása, a Psalmus Hungaricus első szegedi bemutatója következett,

A Psalmus Hungaricus előadásának vállalása hatalmas feladatot rótt a Főiskola, a két gyakorló iskola énekkarára, a szegedi Kodály-kórusra. A 260 tagú együttes hónapok fáradságos előkészítő munkáját Erdős János vezetésével a nagy mű iránti lelkesedéssel, odaadó szeretettel végezte, s a szegedi Nemzeti Színház Filharmónikus zenekarának és Medgyesi Pál operae-ének közreműködésével – felejthetetlen, a legmagasabb művészi igényeket kielégítő, megrázó erejű előadás született meg.

A mű átütő sikerű bemutatásában döntő része volt **Ferencsik János Kossuth-díjas karnagy** kiváló művésznak,

ki Kodály személyes felkérésére vállalta az együttes vezénylését. Mind az előadó együttes, mind a közönség számára élményszerű vezénnyel a mű eszmei mondanivalójának legmélyebb rétegeit tárta fel. A hatalmas kórus mindvégig méltó tolmácsolója volt a nagyszerű műnek, mely átélésével a lehető legszélesebb szín- és dí-

(Folytatás a 2. oldalon.)

Folytatás az első oldalról

namika árnyalatokkal énekelte. Az elhagyottság, és magabiztosság, a kételkedés és remény, kétségbeesés és győzelmes felemelkedés hangjai hol mindent betöltő áradó energiával, hol döbbenetesen elhaló hangzással szólaltak meg. A Psalmus Hungaricus előadása méltó koronája volt a megnyitó ünnepségnek, a főiskolai napot a szegedi, de az egész magyar zenei élet számára felejthetetlen eseményé avatta. A közönség percekig tartó viharos tapsal, melegen ünneplte az első sorban helyet foglaló Kodály Zoltánt, a vezénylő Ferencsik Jánost és az előadóegyüttest.

A színházi hangverseny után a Főiskola ünnepi ebédet adott vendégei részére a Főiskola dísztermében. Ebéd után a vendégek megtekintették a Főiskola tanszékeinek kiállítását. Különösen sok látogató kereste fel a rajz tanszék kiállítását, mely hosszú sorban mutatta be a hallgatók legkiválóbb ezévi munkáit. A Főiskola rendes hallgatói különösen az alakrajzokkal és csendéletekkel tűntek ki, a vidéki szakosító hallgatók viszont tájképeikkel arattak sikert. A kiállított művek komoly realista ábrázolásra való törekvést mutattak. A Fizikai tanszék kiállítása bemutatta a tanszék tanárainak elfogadott újításait, valamint a hallgatók magukkészítette kísérleti eszközeit, amelyeket kevésbé felszerelt általános iskolákba magukkal is vihetnek. A hallgatók sokirányú érdeklődését mutató gazdag gyűjteményeket mutatott be az Állattani és Növény-tani tanszék is. A Földrajz tanszék sok magakészítette szemléltető rajzot, térképet sorakoztatott fel. A két gyakorló iskola munkáját is gazdag anyagi kiállítás illusztrálta. A modellező-, a rajz-, a Micsurin-szakkör munkáin kívül különös figyelmet keltettek Kubinyi Zoltán tanár saját készítésű fizika eszközei.

Délután 4 órakor több mint 1500 néző előtt kezdődött meg a Hala-dás sporttelepen a színes, változatos műsorú sportünnepély,

mely a főiskolai hallgatók fegyelmezt, öntudatos magatartását és a testnevelésben elért szép eredményeket tükrözte. Különösen nagy tetszést aratott a lányok gerenda- és labdagyakorlata, urali szalagos tánca.

Este került sor a Főiskolát végző hallgatók búcsúztatására. A kórus ajkán panaszosan szállt fel Palestrina évszázados dallama: Már búcsúmat veszem. Majd Bartók: Ne hagyj itt című kórusműve mintha válszalona a búcsúzni készülő hangokra. Kodály: Gergely-járás című műve az ősi, iskolába induló népszokást elevenítette meg az ország sok iskolájába most induló fiatal tanárjelölt ajkán. Nagy meglepetést keltett, hogy a karmesterek egymást váltogatták, ki ki lépett az éneklők sorából, s ismét visszatértek énekelni. Ők a most végző ének-zene szakos hallgatók legjobbjai közül valók. Jól végzett munkájuk jutalmaként esett rájuk a választás, hogy ezen a búcsúzó ünnepélyen bemutassák, hogyan készültek fel a Főiskolán a kórusvezetői munkára. Az első számokat Mag Márta, Tomka Gusztáv, Hegedűs Ilona vezényelte. Lerner Károly, a Főiskola igazgatójának beszéde

sok-sok gazdag utrautalót adott az életbe induló főiskolai hallgatóknak,

majd Némedi Erzsébet a DISZ-szervezet nevében kívánt eredményes, szép munkát — végző diáktársainak.

A műsor második részében Fekete Amália Liszt: Ha álomom mely és Dell' Acqua: Villanelle című műveit énekelte. Liszt csodálatosan szép dalában hangja meleg kifejező erővel áradt, a Villanelle-ben pedig hangjának művészi technikáját, koloratur csillogását mutatta be. Mészáros Emma: Kodály: Marosszéki táncok című művében a nép évszázados dallamait keltette zongorán életre gazdag színekben, feszülő energiákkal és ellágyuló érzésekkel. A kórus befekvésűl Bach két csodás esti hangulatú idéző korál-dallamát énekelte, majd Csajkovszkij Altató dalának ringató hangjait zárták le a hangulatában mindvégig kifejező, a Főiskola hallgatóit meleg szeretettel útjukra bocsátó esti műsort. Az utolsó számokat Kóti Jolán, Nagy Sándor és Nagy Nándor főiskolai hallgatók vezényelték. Mind a délelőtti, mind az

esti zenei műsor magas művészi színvonala az ének-zene tanszék kollektívájának jó munkáját dicséri. Dr. Szeghy Endre tanszék-vezető irányításával.

Az ünnepség után 500 terítékes vacsora várta a Főiskola vendégeit, tanárait, hallgatóit. A jól végzett munka öröme áradt szét az egész nagy épületben. Az ifjúság vidáman, hajnalig ropta a táncot,

a hazatérők egy felejthetetlen nap emlékét vitték magukkal.

A szegedi főiskolai nap átfogó, hűségese képet adott a Főiskola egészének életéről, a legmagasabbrendű zenei teljesítmény mellé méltón sorakoztak fel a kulturális élet többi területei, az oktató-nevelő, sportmunka szebbnél-szebb eredményei is, kifejezve a Főiskola munkájának mély eszmei tartalmát, a Főiskola tanárainak és

hallgatóinak kollektív egységét. Az ünnepi nap sikeres megrendezését a Főiskola igazgatójának céltudatos, biztoskezü irányító-munkája, a Főiskola tanárainak, hallgatóinak egységes összefogása, áldozatvállalása tette lehetővé. A főiskolai nap sikere lelkes ösztönzést ad arra, hogy megrendezése évről-évre visszatérő munkára, tettekre lelkesítő hagyományá váljon.

Marie Banus román költő üzenete a BVT-ülés évfordulójára

Felhívás

Mélyről, szenvedélyesen kiáltok,
Asszony kiált, aki gyermeket nevel,
S látni akarja növekedését.
A nőstény hangjával kiáltok,
Aki védő kicsinyeit,
Az ember hangjával, aki embert nevel.
Az anya szavával szólok,
Aki hajnalban kel,
Aki tüzet gyújt,
Aki vizet forral.
Az anya szavával,
Aki mindennap
Felhúzza gyermekét cipőjét,
Aki forró homlokukat tapogatja,
Aki szemüket lesti,
Aki pufók pófácskájukat harapdálja,
Mint a nősténytigris, játékosan,
Az anya szavával,
Aki magában beszél éjszaka,
Mikor más alszik,
És előre bámul a homályban,
Túl az árnyékok rajain,
Az idő hosszú, ködbehanyatló ösvényein túl.
Kémlel az éjbe.
Kémlel gyermeke gondolatát, útját,
Ködbehanyatló távoli útját.
Igen, kiáltok mélyről, szenvedélyesen,
A kicsinyt védő nőstény hangjával,
S az ember tiszta kiáltásával,
Aki ébren dorongva lesti,
Hogy nő a gyermek szemében a láng,
Az értelem világa. Szavam harci kiáltás,
A támadás szava,
A vasból való vár ellen,
A sötét vár ellen,
Mely pénzszekevényekből van összekovácsolva,
És a pénzszekevények ellen:

A pénz garmadája ellen,
Mely mind nyüzsgő, gyalázkodó, üvöltő,
Bújik, dobál, kapaszkodik,
Ordít, rémületben vijjog,
Emelőrúdra kuszál s iszonyatában

A halál gépeit kibocsátja.
Ami következik, egyszerű és világos,
könyv nélkül tudjuk...
...reggel, csupa napfény...
...Egy utca, iskola, gesztenyefák...
...Egy gyermekcsapat és egy felhő...
Egy felhő, mely száll, száll felettük.
Es jégesőt zúdít a felhő.
Tompá moraj, vad robbanás,
...Es újra az utca, csupa napfény...
Törmelék, gesztenyefák... s egy iskola-térkép,
mely ott ragadt a falfülkében,
ferde a széle.

Ami következik, egyszerű és világos.
Hívlak, vivjünk hát
a gyilkos dühű vár ellen,
az iszonyatos vár ellen!
Ne mondjátok: „Ez politika!”
...Háború volt, móta világ a világ.“
...Nem kérdenek minket a hatalmasok.“
Politika?
Lehet.
Ha csecsemőink eleven szíve ver,
és verni fog és nőni
virágos flanel ingecskéje alatt, vagy
ha csecsemőink szíve nyugtalanul,
s mind lassabban, lassabban ver,
golyó-pörkölte flanel ingecskéje alatt —
ez politika?
Lehet.

Hívlak titeket: harcoljunk.
Hívlak, hogy hangotok hangomba vegyüljön,
Hívlak: Kiáltatok velem.
Es mély, heves, egységes kiáltásunk
legyen harci szekér,
Legyen kemény,
Vágjon, hasítson,
mint ahogy vág, hasít a gyémánt.
S legyen egyesítő.
Az emberek szívét járja át e kiáltás,
mint a hegesztő lángja, ha átjár
a fémen, amelyet forrasztani kezd.

Mi történik a Zeneművészeti Szakiskolában?

Mielőtt a kérdésre válaszolnék, szeretném az Egyetem és Főiskola dolgozóinak a Zeneművészeti Szakiskola szervezetét és hivatását megvilágítani.

A népművelési kormányzat zene-pedagógiai reformja a Zenekonzervatórium nevét megváltoztatta, Zeneművészeti Szakiskolát létesített, min. középiskola zenei intézményét. A reform három iskola-típust állított fel: állami zeneiskolákat, amelyek az általános iskolának megfelelően 7 éves képzést, zeneművészeti szakiskolákat, amelyek a legtöbb szakon öt éves, középiskola képzést nyújtanak és a budapesti Zeneművészeti Főiskolát, amely a legmagasabb művészi képzést adja.

A középiskolai gimnáziumoknak megfelelő zeneművészeti szakiskolák száma az egész országban 8. A szakiskola bizonyos tanszako-kon záróvizsgával egybekötött képesítést ad hallgatóinak. De legjelentősebb a reform által létrehozott hároméves szaktanárképző, amely általános iskolai énektanár-ásra és állami zeneiskolai hangszere-s és solfág tanításra jogosító oklevelet ad.

A most lezáruló tanévben bocsátja ki a szegedi Zeneművészeti Szakiskola első tanárait. E nagy esemény körül forr most a munka a szakiskola tantermeiben. A népművelési kormány 11 Szegeden végző tanárt helyez állásba ebben a hónapban.

Szegeden sok szó esik a zenei gimnáziumról. Ezt az intézményt is a szakiskolával kapcsolatosan létesítette a népművelési minisztérium, benne közismereti középiskola oktatást kapnak a szakiskolai hallgatók lecsökkentett óraszámával, a zeneművészeti szakiskola órarend-jével jól összehangoltan. A zenei gimnázium érettségije egyébként egyenértékű bármilyen más középiskolával és egyformán jogosít a folytatódó egyetemi, vagy főiskolai tanulmányokra.

A szakiskola tanári kara javarészt aktív művészpédagógusokból toborzódott. Az iskola keretében az összes hangszeres tanszakok mellett zeneszerzést, ének karvezetőkép-ző tanszak is működik. Szervezeténél fogva az intézmény a város zenei életének irányítására hivatott. A Kollár Pálné kitűnő vezetője alatt működő iskola hang-

versenyeivel már a szegedi dolgozók köztudatában él. Az intézet 350 személyes hangversenytermében az Országos Filharmónia rendező szolista és kamarazenei hangversenyeit.

A zeneművészeti szakiskolában természetesen elsősorban a zenei pályára készülő nyerneket felvett. A zene-pedagógiai reform szabta magas művészi követelmények egész embert kívánnak. Ezért nehezen képzelhető el egyetemi és szakiskolai tanulmányoknak párhuzamos elvégzése. Az utóbbi időben azt tapasztaljuk, hogy a szülők bizonyos megkülönböztetést tesznek a „reális” és művészi pálya között. Egyesek úgy vélik, hogy a zenei studium nem adta biztos kenyeret és a zenét másodszorba téve, gyermeküket az egyetem valamelyik fakultására is elküldik. Nem szükséges bizonyítani, hogy ez az álláspont helytelen, az arra való tehetség jövőjén csak bátrán a szakiskolába, amely a zeneművészeti főiskolai képzéssel párosulva, biztos jövőt ígér.

A Madách-utcai Általános iskola folyosóján az elmúlt napokban a jól fegyelmezett általános iskolai tanulók között idegen arcok tűntek fel. Kipirult aru lányok és fiatalemberek, a szakiskola tanárjelöltjei, akik igazolommal készülnek az általános iskolai énektanár-képzővizsgájára. Minden tanárjelölt tanított egy órát a Sándor Frigyes budapesti Bartók Béla szakiskolai igazgató elnöklése alatt álló képzővizsgabizottság előtt. Az igazolom a tanárjelölt-eknél talán érthető is, miután csupa szakember figyelt minden szavukat és mozdulatukat. A jól fegyelmezett osztályok fölött felhelőben mindent megtesznek, hogy eredményes tanításhoz és ezzel jó vizsgaeredményhez segítsék őket. Énekelnek, ritmust kopognak, a feladott kérdésekre pedig talpraesetten válaszolnak.

Talán legnagyobb volt az élénk-ség Sipoš Éva tanárjelölt óráján, aki pompás ötlektől verseny-szerűen tudatosította a betanított dal-ban előforduló legfontosabb rit-musképleteket. A pártások lelkes igyekezetét örömmel néztük, az óra elérte kitzított célját.

Hasonló szép eredményt értek el

Földes Józsefne, Neuer Gizella, Alföldi Lajosné és Gyarmati Sándorné, akik egyéniségük szerint elkötelezték és színezték tanítási órájukat a pártások örömeire. A VIII. osztályban a tanárjelöltek gramofon-bemutatókkal tarkított előadásokat is tartottak és Hutter-er Ferencné egyik szakiskolai társát is elhozta magával, hogy klarinét-on mutassa be a kuruckor dal-lamait. A képzőbizottság eredményhirdetését hosszabb megbeszélés előzte meg. Az eredményre büszke lehet a szakiskola: 5 jeles, 4 jó és 2 közepes. Az osztálytlag 4.27. ez komoly teljesítmény. Reméljük, hogy a többi képző vizsgánál is megállják helyüket a jövő zenetanárai.

Május 15-e pirosetűs ünnep volt a Zeneművészeti Szakiskola idei évadjának. Az intézet énektanszaka nagy feladatra vállalkozott: Mozart Varázsfuvolájának hangversenyszerű bemutatójára. Az ötlet Kutrucz Éva tanárnőtől ered. Két társával, Szathmáry Margittal és T. Ronyé Annával valóban meglepő munkát végeztek, mikor egy sor kitűnő énektelenség pódiumra állításával megszólaltatták Mozart egyik legigényesebb kései remek-művét.

Már a hangversenydobogó képe is eltért a megszokottól, a közepén álló zongora előtt Papp Románé tanárnő szuverén biztossággal irányította a tarkán váltakozó áriákat, duetteket és ensemble tételeket kultúralt zongorajátékával. A „szereplők” egymásmellett ülve zongorakivonatokról figyelték az előadás menetét. Feladatuk megoldása kétszeres terheket rótt vállakra, miután színpad és díszletek nélkül, csupán az emberi hang kifejezőesével és a zenei megformálással közvetítették a moztartó víg-opera édes-bájós mesevilágát. A Varázsfuvola bonyolult meséjét, összekötő-szöveg formájában, Kutrucz Éva tanárnő adta elő és kitűnő előadásának érdeme, hogy számról-számról az operai helyzet-nek megfelelő légkört teremtett a szereplők számára.

A szereplők közül Pap Sándort (Sarastro) és Bartha Gábort (Papagénó) említhetjük első helyen. Itt az énekhangok jellege és a pompás

szövegmondás teljes harmóniába olvadt: a minden ízében moztartó stílusú énekelőadással. Percekig zugott a taps a két férfi-főszereplő népszeu áriái után. Rózsa Tibor lírai tenorja és vonzó egyénisége Tamino alakját lopta a hallgatók szívébe.

Az énekes-gárda bőségét bizonyítja az a tény, hogy a darab két felvonásában két Paminát is hallhattunk. Az első felvonásban Rosner Melániát, aki fiatalos tempo-ramentumával és szépen csengő szopránjával a boldogságra vágyó Paminát állította elének. Fekete Amália elmélyültebb, komolyabb Pamina-ábrázolását részben a második felvonás drámai helyzeté, részben a csupa-fájdalom g-moll ária szabta meg. Igen értékes hangot ismertünk meg Kiss Ernőben. Őreg papja az énekszavakat stílus-sosságával tűnt ki. Kisebb szerepekből Meszlényi László, Kaposi Ilona, Elekcs Szuzsa, Gács Petronella és Rizsányi Margit is jól álltak meg helyüket.

Számról-számról forrósodott át a hangversenyterem levegője, a II. felvonásban már a színházból megszokott ismétlésre is sor került, amikor Pappéno és Papagéná népies hangú, bájos duettjét az ütemes tapsra újból elénekeltek.

Az előadás a Szakiskola kollektívájának ezidei legszerencsésebb szereplése volt és a hallgatóság szép zenei élménnyel gazdagodva távozott a Szakiskola kamarater-méből.

Szatmári Géza

Terveim

a vizsgaidőszak után

Erdekes megfigyelni az embereket, hogyan reagálnak az idő múlására. Egyrészt: megállna küssé — gyorsan öregszünk — mondja. Másrészt: bárcsak holnap lenne, vagy ha nem is többel, de egy hónappal lennének öregebbek. Az egyetemisták, s köztük én is az utóbbi csoportba tartozunk.

Bizony jó lett volna az idő ke-rekét előrehúzni, sokkal is. Az egyik ok a vizsga volt. Habár az idén számunkra az Egészségügyi Minisztériumban csak jó rendeletek születtek, de még így is jobb érzés, ha az ember egy vizsgahó-napot maga mögött tud. Még akkor is, ha negyedéves. De mint a szó-beszéd is mondja, minden jónak bőjtje is van. Mi megbőjtöltük az idei vizsgaidőszaknak könnyebb-ségét harmadévre. Ha úgy vissza-gondolok most a gyógyszerian, kör-bonctan, körélettan vizsgákra, bi-zony kétszeresen megkönnyebbülve kell mondanom, egy vizsga tavaly szinte nehezebb volt, mint most az összes. De ez most már mögöttünk van. Előttünk pedig a kórházi gya-korlat, amiért másodsorban szeret-tük volna, hogy gyorsan teljen az idő — öregejdünk egy hónapot! — Az évfolyam izgalommal készült erre a két hónapra. Érdeklődve figyelttem, milyen is lesz a végleges gyakorlati beosztás. Számtalan va-riáció jelent meg rövid néhány nap alatt. Ugyátszik a kórházak is a régi sebészek módszerével éltek, mert hol azt mondták: vállalom; hol pedig azt: nem vállalom. Kö-szönet a Dékáni Hivatal, Tanulmá-nyi osztály és a kórházak együttes munkájának, mire tette került a sor, problémáink nagyjából megol-dódtak. A két hónapból egyet szü-lészetten, egyet belgyógyászaton tölt-tünk. Tulajdonképpen most kerü-lünk először szorosabb kapcsolat-ba a beteg emberrel. Végig kísér-hetjük a betegség lefolyását, be-kapcsolódhatunk a kórház gyógyító-mezőjébe a propaganda munkájába azokkal az előadásokkal is, melyet mindegyikünknek üzemben, terme-lőszöveketekben, vagy más vállá-latnál kell megtartani. Sok vára-kozással és örömmel gondolok erre, hiszen gyakorlatilag és elméleti-leg rengeteget lehet majd fejlődni.

A kórházban eltöltött idő után még mindig marad egy szabad hó-napunk, melyet mindenki tetszése szerint használ fel üdülésre, mun-kára és nem utolsósorban tanulásra. Tanulásra? — Mosolyoghat, aki ol-vassa — a diák nyáron nem tanul, nem is tanulnának, ha nem volna szeptember 1-re a szülészeti szigorlat kitűzése.

En ezt a hónapot odahaza töltöm el, megragadva minden alkalmat a pihenésre, szórakozásra. Sokat fogok járni évezni, kirándulni, helyesebben túrlástakodni, természetesen a napi tanulási norma telje-sítése után. Az üdülés örömei között sem akarom elfelejteni álla-munknak azt a gondoskodását, amelyikből örömeink fakadnak s szeptemberben jó vizsgaeredmény-nel akarok erre válaszolni.

Szabó Iboya

IV. éves orvostanhallgató